

Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2024:1

Offentlig inbjudan till att lära känna den kristna tron

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2024:4. Motionen handlar om att uppdra åt kyrkostyrelsen att, via internet eller andra medier, årligen bjuda in hela Sverige till att lära känna den kristna tron.

Motionen framhåller att endast en minoritet av befolkningen är uttalade ateister, trots sekulariseringen. I motionen föreslås därför att Svenska kyrkan går ut offentligt och bjuder in människor att lära känna den kristna tron. Utskottet bejakar motionens intention att dela och sprida informationen om kristen tro, men anser att det är församlingarnas ansvar och något församlingarna redan utför. Utskottet pekar samtidigt på behovet av att församlingarna fortsätter arbeta med den digitala närvaron. Utskottet föreslår att kyrkomötet avslår motion 2024:4.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:4.

Motionens förslag

Motion 2024:4 av Gary Aelius m.fl.

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att, via internet eller annan media, årligen bjuda in människor i Sverige till att lära känna den kristna tron.

Bakgrund

Evangelisation och mission till både församlingstillhöriga och övriga har skett på olika sätt genom kyrkans historia.

I närtid har flera nationella projekt genomförts såsom till exempel Dela tro – dela liv, som bland annat handlade om att sprida berättelser om kristen tro på nätet. Utmaningen är hur kyrkan går igenom och märks i dagens informationsflöde, något som problematiseras. Magdalena Widmark skriver i *Nyckeln till Svenska kyrkan – en skrift om organisation, verksamhet och ekonomi 2022*:

Även om gruppen under 30 år i låg grad anger att kyrkan är relevant för dem och inte känner till sin församling är den inte särskilt negativ till kyrkan. 42 procent har varken en positiv eller negativ inställning och 41 procent är ganska eller mycket positiva i relation till kyrkan. En förklaring till detta kan vara att gruppen ändå i tämligen hög grad upplever sig möta

kyrkan, även om det sällan sker i direkt kontakt med den egna församlingen (s. 83).

Enskilda församlingar gör satsningar på att nå ut till sina medlemmar och kan genom fysisk närvaro på orten eller genom församlingens sociala medier nå ut till flera. Även här är utmaningen att nå flera generationer. Statistik och användardata visar att det ofta är medelålders och uppåt som är aktiva och läser inlägg på kyrkans sociala medier. I kyrkolivsutskottet 2014 behandlades frågor om kyrkans digitala närvaro (Kl 2014:3). I mars 2013 antog kyrkostyrelsen en strategi för digital kommunikation och närvaro. Den digitala strategin betonar vikten av att vara kyrka på nätet och pekar på vikten av tillgänglighet. I strategin finns övergripande vägval för externwebb, internwebb och sociala medier och den uttrycker en målbild gällande ansvarsfördelningen av digital kommunikation mellan kyrkans nivåer. Församlingen ansvarar för att finnas på nätet via webbplats, intranät och sociala medier. Stiftet erbjuder församlingarna fortbildning, information och inspiration inom webb, intranät och sociala medier.

Utifrån kyrkomötesuppdraget Medlemsstrategi (KmSkr 2017:2) och kyrkostyrelsens färdplan för samverkan och digitalisering pågår nu ett projekt att arbeta fram IT-stöd för församlingarnas medlemskommunikation. Projektet syftar till att öka Svenska kyrkans digitala tillgänglighet. Mer finns att läsa i KsSkr 2024:3, punkt 2.6.

Kyrkoordningen

I inledningen till Första avdelningen i kyrkoordningen står:

Kyrkans uppgift är att för alla klargöra vad dess tro, bekännelse och lära innebär. Svenska kyrkan inbjuder alla att tillhöra trons folk och dela dess liv [...] Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

Dela tro – dela liv

Kyrkostyrelsen beslutade 2012 att genomföra satsningen Dela tro – dela liv, en satsning på kyrkans undervisning och mission för alla åldrar. Information och kommunikation har också skett via sociala medier. Från annandag påsk 2015 och ett år framåt fanns en sida på Facebook, Dela tro – dela liv, där unga och gamla med olika bakgrund, ålder, kön och etnicitet delade med sig av sina personliga erfarenheter av livet och tron. Sidan sköttes av en redaktionsgrupp som leddes av kyrkokansliets redaktion för sociala medier tillsammans med kommunikatörer runt om i landet. Ett av inläggen nådde över 85 000 personer. Det går fortfarande att få del av människornas berättelser och delande på <https://www.facebook.com/delatrodelaiv/>.

Kommunikation som mission

Syftet med projektet Kommunikation som mission var att stärka Svenska kyrkans kommunikativa förmåga. Det var ett samarbete mellan Svenska kyrkans nationella nivå, sex pilotförsamlingar och samtliga stift där stiftskommunikatörerna och stiftsdirektorerna har varit med under hela konceptets framväxt. Målet var att stärka Svenska kyrkans kommunikativa förmåga genom bland annat ökad kunskap hos

kyrkoherdar och förtroendevalda, ökad praktisk förmåga hos församlingarnas arbetslag och ökad förmåga hos församlingarna att samverka inom kommunikation.

Nycklar under projektet har varit att hela arbetslaget ska kunna delta, att det ska hjälpa församlingarna att öka sin egen praktiska förmåga och utgå från de resurser som redan finns. Detta har också löpande följts upp genom att alla moment har utvärderats. Projektet resulterade bland annat i att pilotförsamlingarna i projektet har alla ökat sin synlighet och förmåga. I vissa fall finns en säkerställd minskning av utträden och fler människor anser att kyrkan sätter ord på det som är viktigt för dem.

Tidigare behandling i kyrkomötet

I och med att motionen delvis berör två ben i den grundläggande uppgiften, undervisning och mission, märks många motioner i kyrkomötets historia som lyft delvis liknande frågor, vilket bland annat lett till sådana projekt som beskrivits ovan, utförda av den nationella nivån. Som exempel kan nämnas ekumenikuskottets betänkande 2008:8, Rusta kyrkfolket och andra intresserade för dialog med de (ännu) icke kristna, där utskottet menade att det som motionen föreslår är det som varje församling inom Svenska kyrkan arbetar med i uppdraget att utföra den grundläggande uppgiften. I ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2014:1, Nå ut med evangeliet, lyftes det om församlingar skulle installera högtalare för att sprida evangeliet. Samma år behandlade gudstjänstutskottet (i sitt betänkande 2014:3, De odöpta 18-åringarna) hur konkreta åtgärdsprogram kunde utformas så att de odöpta 18-åringarna får en pastoralt utformad inbjudan till dop. Dessa motioner avslogs men ger exempel på hur utskott och enskilda ledamöter har behandlat de frågor som motion 2024:4 lyfter.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:4.

Utskottet bejakar motionens intention att dela och sprida informationen om kristen tro, men anser att det är församlingarnas ansvar. Utskottet anser att motionens behov redan är tillgodosedda eftersom församlingarna redan utför detta. Därför föreslår utskottet att motion 2024:4 avslås.

Utskottet vill uppmuntra församlingarna att fortsätta arbeta med den digitala närvaron. Utskottet hänvisar till kyrkostyrelsens skrivelse 2024:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2025–2027:

”I en tid när barn och unga tillbringar stora delar av sin vakna tid på nätet, tar intryck och får kunskap därifrån, likaså kommunicerar och har ett socialt liv där, behöver Svenska kyrkan fortsatt stärka sin närvaro i digitala kanaler... Att ta del av gudstjänster på nätet är något som passar många människors sätt att leva och möter den längtan efter bön och andra former för kyrklig gemenskap som finns.”

Utskottet understryker vikten av att i sammanhanget vara modigare och mer innovativa.

Uppsala den 3 oktober 2024

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Dag Tuvelius, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Manilla Nordanstig, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Ann-Charlotte Miller, Elise Solberg, Fredrik Sidenvall och Helén Lindbäck.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Brigitta Nilsson, Sofija Lazic Pedersen, Mattias Lundberg, Knapp Anna Eriksson, Agne Arnesson, Annsofi Aurell, Anne Sörman, Anna-Karin Åström och Kristina Hyse.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2024:2

Offentlig gudstjänst och manifestation till stöd för judarna

Sammanfattning

I det här betänkandet behandlas motion 2024:8. Motionen handlar om att uppdra åt kyrkostyrelsen att arrangera en offentlig gudstjänst till stöd för det judiska folket på kommande kyrkomötets öppnande samt att tillsammans med de judiska församlingarna utreda om man kan arrangera en offentlig manifestation för det judiska folket och Israel.

Gudstjänstutskottet betonar att kyrkan ska verka för fred och försoning. Kyrkan ska med kraft bekämpa antisemitismen som har kommit till uttryck i kyrkans historia och alltmer sprider sig i samhället idag. Kyrkan ska även bekämpa islamofobin.

Kyrkans uppdrag är att minska polariseringen och verka för ett förhållningssätt där olika sidor i en konflikt får höras och får stöd. Ett sådant förhållningssätt återfinns i det positionspapper som omnämns i bakgrundsbeskrivningen och gudstjänstutskottet ställer sig bakom det. Utskottet föreslår avslag på båda punkter i motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

- avslå motion 2024:8, punkt 1,
- avslå motion 2024:8, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2024:8 av Mikael Sandén m.fl., Offentlig gudstjänst och manifestation till stöd för judarna

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

- arrangera en offentlig gudstjänst till stöd för det judiska folket på kommande kyrkomötets öppnande,
- tillsammans med de judiska församlingarna utreda om man kan arrangera en offentlig manifestation för det judiska folket och Israel.

Bakgrund

Svenska kyrkans relationer med det judiska folket har en lång och komplex historia, liksom hela kristenheten. I modern tid har flera kyrkor på olika sätt tagit initiativ som syftar till att gynna relationer med de judiska gemenskaperna, som exempel kan

nämnas hur Kyrkornas världsråd under nära ett halvsekel har arbetat med frågan om den kristna trons förhållande till judendomen. Lutherska världsförbundet tog vid 1984 års generalförsamling avstånd från antisemitism i allmänhet och specifikt hos Martin Luther, och just före generalförsamlingen i september 2023 publicerades studiedokumentet *Hope for the Future*, som syftar till förnyade judisk-kristna relationer. En samlad framställning av denna process gjordes i *The Theology of the Churches and the Jewish People – Statements by the WCC and its member churches* (1988). Där tydliggörs bland annat att Kyrkornas världsråds ställningstagande att Guds förbund med det judiska folket äger fortsatt giltighet och att antisemitism är synd mot Gud och människor. I Svenska kyrkan har ett tydligt mål på vägen varit det arbete som resulterade i dokumentet *Guds vägar*, som antogs av kyrkomötet 2001 (nyutgåva 2023). Det är ett samtalsdokument som tar avstånd från tankemodeller inom kristen tradition som kan tolkas som antisemitism eller förakt för det judiska folket och försvarar dess rätt till sin historia, sin tro och sina seder. Dokumentet vill stimulera till samtal inom Svenska kyrkan, ekumeniskt och interreligiöst.

Rötter – en dag för judisk-kristna relationer

I likhet med flera andra europeiska länder har kyrkorna i Sverige infört en särskild dag med fokus på kyrkornas judiska rötter. Svenska kyrkan och andra delar av Sveriges kristna råd deltar i samverkan med samarbetsrådet för judar och kristna i satsningen Rötter och liv – En särskild dag ägnad åt relationen, samtal och utbyten mellan kristna och judar. Syftet är att fördjupa kunskaperna om kyrkans rötter i judendomen och att hålla kontakt med den levande judiska traditionen. Dagen infaller årligen söndagen före Domssöndagen/Kristus Konungens dag. De kristna församlingarna inbjuds att förnya och fördjupa kontakterna med sina judiska rötter. Detta kan ske genom samtal och andra former av utbyten och samverkan med judiska församlingar och gemenskaper, allt efter lokala förutsättningar. I nyutgåvan av *Guds vägar* finns en bön som Rötter och liv-gruppen står bakom som kan användas i gudstjänster på den dagen.

Manifestationer och kampanjer

Lokalt har arrangerats och arrangeras så kallade kippavandringar på initiativ av judiska företrädare där flera politiker, såsom statsministern och flera andra ministrar har deltagit. Dessa vandringar handlar om att gå genom stan i de större städerna i Sverige med kippa på huvudet och så manifesteras judisk identitet och värnandet om den. I dessa vandringar har även representanter från Svenska kyrkan funnits med om än ej i officiella roller. Detsamma gäller demonstrationer och manifestationer till stöd för Palestina. I Statens offentliga utredningar, SOU 2024:3 *Ett starkt judiskt liv för framtida generationer: Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025–2034* beskrivs situationen för judar i Sverige, bland annat om antisemitism och vilka åtgärder som krävs för att det ska finnas ett rikt och starkt judiskt liv i Sverige. I sitt remissvar tillstyrker Svenska kyrkan de initiativ och åtgärder som föreslås i utredningen.

HOPP-kampanjen 2004–2005 kan nämnas (HOPP i detta fall står för Häv Ockupationen av Palestina, utöver dess kristna konnotationer), som skedde på initiativ av bland andra dåvarande ärkebiskop KG Hammar. Kyrkostyrelsen beslutade 2003 att delta i HOPP-kampanjen. Andra kyrkor, stift och organisationer som deltog var: Caritas Sverige, Diakonia, Evangeliska Brödrörelsen, Frikyrkliga Studieförbundet, Individuell Människohjälps, KFUK-KFUM, Kristna Fredsrörelsen i Sverige, Strängnäs stift och Svenska Missionsförbundet. Grundprincipen för kampanjen var

”Israels och Palestinas rätt att existera som två självständiga stater i frihet och säkerhet inom internationellt fastställda gränser”. Kyrkornas världsråds uttalande från 2002 lyftes fram som centralt för kampanjen: ”Kyrkornas världsråds centralkommitté stödjer de många kristna, muslimer och judar i regionen och runt om i världen som med kraft tagit avstånd från alla våldshandlingar i den pågående konflikten.” HOPP-kampanjen inleddes i maj 2004 och avslutades under 2005. Kampanjen innehöll studiecirklar, gudstjänster, insamlingar och opinionsbildning och fick ett stort medialt genomslag.

Uttalanden och formell position Israel och Palestina

Med anledning av det som sker i regionen just nu och som startade i och med attacken den 7 oktober 2023 har Svenska kyrkans biskopar gjort två uttalanden, där de manar till bön och försoning, bland annat inför 14 söndagen efter Trefaldighet, den 29 augusti i år där de skriver:

med anledning av att vi på söndag firar enheten i Kristus – det vill säga vårt uppdrag som troende att motverka splittring och verka för enhet mellan världens kyrkor – så lyssnar vi till våra trossyskon i Mellanöstern och ställer oss bakom uttalandet från patriarkerna och de kyrkliga ledarna i Jerusalem: ”*Uttalande om det akuta behovet av att avsluta det pågående kriget och vända om från strävnan till död och förstörelse till främjande av liv och fred*”.

Biskoparna gjorde även ett uttalande 6 november 2023.

I Svenska kyrkans *Positionspapper för Rättvis och hållbar fred mellan Israel och Palestina*, beslutat av kyrkostyrelsen (Ks 2021-0676), står att ”Svenska kyrkan bekräftar Israels rätt och skyldighet att skydda sin befolkning i enlighet med folkrätten”. Vidare ”accepterar inte Svenska kyrkan teologiska resonemang som osynliggör de judiska och palestinska folkens situation, motiverar antisemitism, kristofobi, islamo-fobi eller på annat sätt leder till kränkningar av mänskliga rättigheter”. Där står även:

Svenska kyrkan stödjer och verkar för en av konfliktens parter framförhandlad och ömsesidigt accepterad lösning på konflikten med utgångspunkt i en tvåstatslösning utifrån de internationellt erkända 1967 års gränser. En lösning där israeler och palestinier garanteras möjligheten att leva i säkerhet sida vid sida inom säkra och erkända gränser och med ett gemensamt och öppet Jerusalem i enlighet med tidigare FN-resolutioner. Det innebär att *Svenska kyrkan försvarar och respekterar Israels rätt att existera* inom dessa gränser. Det innebär också att *Svenska kyrkan erkänner och stödjer det palestinska folkets rätt till självbestämmande och upprättandet av en palestinsk stat, sida vid sida med staten Israel.* (kursivering sekreteraren).

Kyrkoordningen

I kyrkoordningen står beskrivet om hur Svenska kyrkan förhåller sig till andra kyrkor och trossamfund, bland annat i 59 kap. Vidare framgår av 10 kap. 3 § 3 att kyrkostyrelsen svarar för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund. Där står även om relationerna mellan kyrkomötet och församlingarnas och stiftens verksamheter:

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Det beslutar om kyrkoordningen. Den lokala och regionala självstyrelsen kommer till

uttryck i att kyrkomötet inte får besluta i sådana enskilda frågor som faller inom församlingarnas och stiftens ansvarsområden.
(Fjärde avdelningen, Inledning)

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet har vid ett flertal tillfällen behandlat frågor om antisemitism och situation i Israel och Palestina, bland annat 2014 i ekumenikutskottet, (ekumenikutskottets betänkande 2014:2), Om Guds vägar och Kairosdokumentet, där de bland annat konstaterar att:

Utskottet välkomnar det faktum att dokumentet *Guds vägar* i och med motion 2014:5 lyfts upp och aktualiseras på nytt. Utskottet instämmer i motionens grundhållning att *Guds vägar* är ett viktigt och betydelsefullt dokument som är värt spridning och reception inom Svenska kyrkan. Därför anser utskottet – i enlighet med motionens förslag – att kyrkostyrelsen ska uppmuntra stiftens till receptionsprocesser av *Guds vägar*.

I ekumenikutskottets betänkande 2004:2 står om HOPP-kampanjen, där flera motioner handlade om att lämna kampanjen och även ”uttala sitt fulla och reservationslösa stöd för Israels rätt att existera bakom säkra och erkända gränser”. I sitt betänkande underströk utskottet kampanjens ekumeniska ursprung och varje kristen kyrkas ansvar att aktivt reagera mot uppenbar orättfärdighet i världen. Vidare skriver utskottet att de är medvetna om de svårigheter en kampanj alltid för med sig, med risk för förenklingar och missförstånd. Riskerna för missförstånd i mediasamhället ska förebyggas, men kan aldrig helt undvikas. Utskottet föreslog avslag på motionerna och det blev också kyrkomötets beslut.

I sitt betänkande Eu 2022:3 behandlade ekumenikutskottet motionen 2022:10, Återupprättad relation med Israel och det judiska folket, där motionären föreslog att kyrkomötet skulle besluta att göra ett officiellt uttalande från Svenska kyrkans sida att samfundet är Israelvänligt. Utskottet konstaterade att det är väldigt ovanligt i Svenska kyrkans tradition att uttrycka sig vänligt om enskilda stater. Om så sker ska folkrätten ligga som grund i uttalandet. Utskottet föreslog avslag på motionen och det blev också kyrkomötets beslut. Även 2023 behandlades frågan i ekumenikutskottet (Eu 2023:7). Motion 2023:22 i detta betänkande handlade om att be det judiska folket om ursäkt för kyrkomötets beslut det föregående året (Eu 2021:5), om hur folkrätten efterlevs i Israel och Palestina.

Flera av de ärenden som lyfts i denna fråga har handlat om att aktivt ta politisk ställning för den ena eller den andra parten, snarare än att fokusera på bön och gudstjänst.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:8.

Gudstjänstutskottet betonar att kyrkan ska verka för fred och försoning. Kyrkan ska med kraft bekämpa antisemitismen som har kommit till uttryck i kyrkans historia och alltmer sprider sig i samhället idag. Detta uppdrag är bredare än det som ryms i dokumentet *Guds vägar*. Samtidigt bör *Guds vägar* i högre grad än idag implementeras på olika nivåer i kyrkan. Kyrkan ska även bekämpa islamofobin.

Inledningsgudstjänsten vid kyrkomötets öppnande utformas av tjänstgörande biskop och tjänstgörande presidium. Manifestationer och gudstjänster kan ordnas vid

olika tillfällen tillsammans med andra. Kyrkans uppdrag är att minska polariseringen och verka för ett förhållningssätt där olika sidor i en konflikt får höras och får stöd. Ett sådant förhållningssätt återfinns i det positionspapper som omnämns i bakgrundsbeskrivningen och gudstjänstutskottet ställer sig bakom det. Utskottet föreslår avslag på båda punkter i motionen.

Uppsala den 3 oktober 2024

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Manilla Nordanstig, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Elise Solberg och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Brigitta Nilsson, Sofija Lazic Pedersen, Mattias Lundberg, Knapp Anna Eriksson, Agne Arnesson, Annsofi Aurell, Anne Sörman, Kristina Hyse och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot beslutet. Önskar bifall på motionen.

Anna-Karin Åström

Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2024:3

Stötande genrebeteckning i Den svenska psalmboken

Sammanfattning

I det här betänkandet behandlas motion 2024:13 som handlar om stötande genrebeteckning i Den svenska psalmboken. I motionen föreslås att kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att uppmana Verbum inför kommande upplagor av Den svenska psalmboken att ersätta eller stryka "negro spiritual" som genrebestämning. Som framgår av bakgrundsbeskrivningen så har förlaget Verbum beslutat att ändra från "negro spiritual" till "afroamerikansk spiritual" i alla nytryck av de små psalmböckerna avsedda främst för konfirmander, och från 2023 i de övriga psalmböckerna.

Vad motionären önskar är således redan tillgodosett. Utskottet anser att ingen ytterligare åtgärd behövs och föreslår därför att motionen ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att motion 2024:13 ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Motionens förslag

Motion 2024:13 av Anders Lundberg m.fl., Stötande genrebeteckning i Den svenska psalmboken

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att uppmana Verbum inför kommande upplagor av Den svenska psalmboken att ersätta eller stryka "negro spiritual" som genrebestämning.

Bakgrund

I Den svenska psalmboken 1986 kom det in två psalmer, där ursprunget till text och musik beskrivs som "negro spiritual". Det är psalm 75 När vi delar det bröd där både text och musik anges ha sitt ursprung i "negro spiritual" och psalm 331 Ljus som liv åt världen gav där det enbart gäller musiken.

Texterna och musiken har sitt ursprung i situationen under slaveriet i Nordamerika från 1600-talet fram till 1860-talet. De var ett sätt att uttrycka tro, sorg och hopp. De var också en slags protestsånger och spelade roll i den så kallade abolitioniströrelsen i kampen mot slaveriet som växte fram på 1830-talet. Efter det amerikanska inbördeskriget och slaveriets upphävande på 1860-talet började sångerna sammanställas och ges ut.

I USA:s Library of Congress beskrivs musiktraditionen i dag som African American spirituals, som ersatt begreppet ”negro spiritual”.

Sedan 2022 har förlaget Verbum beslutat att ändra från ”negro spiritual” till ”afroamerikansk spiritual” i alla nytryck av de små psalmböckerna avsedda främst för konfirmander, och från 2023 i de övriga psalmböckerna.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att motion 2024:13 ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Som framgår av bakgrundsbeskrivningen har förlaget Verbum beslutat att ändra från ”negro spiritual” till ”afroamerikansk spiritual” i alla nytryck av de små psalmböckerna avsedda främst för konfirmander, och från 2023 i de övriga psalmböckerna.

Vad motionären önskar är således redan tillgodosett. Utskottet anser att ingen ytterligare åtgärd behövs och föreslår därför att motionen ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Uppsala den 3 oktober 2024

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Dag Tuvelius, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Manilla Nordanstig, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Elise Solberg och Helén Lindbäck.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Birgitta Nilsson, Sofija Lazic Pedersen, Mattias Lundberg, Knapp Anna Eriksson, Agne Arnesson, Annsofi Aurell, Anne Sörman, Åsa Öckerman och Kristina Hyse.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2024:4

En liten bok om Den stora Boken

Sammanfattning

I det här betänkandet behandlas motion 2024:18, där det föreslås att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att inför 500-årsjubileet av den första svenska bibelöversättningen utge En liten bok om Den Stora Boken, att utdelas till svenska hushåll.

Utskottet välkomnar motionen och delar motionärernas intention att uppmärksamma att det har gått 500 år sedan den första svenska genomgripande översättningen på av Nya testamentet utkom. Det är viktigt att som del av jubileet sprida Bibelns berättelser så att de känns relevanta i människors liv. Dock är det inte säkert att det bästa sättet att göra det i vår tid är genom att distribuera böcker till en stor del av befolkningen på det sätt som motionärerna föreslår.

Mot bakgrund av utskottets övervägande föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motionen, men att med anledning av motion 2024:18 uppdrar till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt uppmärksamma 500-årsjubileet av den första svenska översättningen av Nya testamentet.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

- avslå motion 2024:18,
- med anledning av motion 2024:18 uppdrar till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt uppmärksamma 500-årsjubileet av den första svenska översättningen av Nya testamentet.

Motionens förslag

Motion 2024:18 av Berth Löndahl m.fl.

Kyrkomötet beslutar att uppdrar till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att inför 500-årsjubileet av den första svenska bibelöversättningen utge En liten bok om Den Stora Boken, att utdelas till svenska hushåll.

Bakgrund

I motionen En liten bok om Den stora Boken dras paralleller både till Befrielsen – Stora boken om kristen tro (1993) och Lilla boken om kristen tro som publicerades 1992 av Verbum Förlag. Kring advent samma år delades Lilla boken om kristen tro

boken ut till de flesta hushållen i Sverige, ofta med den lokala församlingen eller pastoratet som avsändare.

Något liknande projektet med samma omfattning som Lilla boken om kristen tro har inte genomförts av Svenska kyrkan sedan 1992.

Tidigare behandling av kyrkomötet

I motion 2018:2, Bok om kristen tro till svenska hushåll, föreslås kyrkostyrelsen få i uppdrag att ge ut en bok om kristen tro att dela ut till svenska hushåll. Utskottet konstaterar att Lilla boken om kristen tro, som kom ut 1992, var en lyckad satsning men att mycket har hänt sedan dess och samhället ser annorlunda ut på många sätt. Samhället präglas mer av mångfald i form av kultur, språk och religion och sättet att både distribuera och ta till sig information har förändrats. Utskottet menar att det arbete som idag pågår inom programmet för lärande och undervisning svarar på det motionären vill uppnå. Utskottet föreslog därför att motionen avslås och kyrkomötet gick på utskottets linje.

I motion 2022:11, Nya testamentet till 18-åringar, föreslogs ett utskick av pocketbiblar till varje årskull som fyller 18 år. Samhälls- och kulturutskottet som behandlade motionen menade att det pågående arbetet inom programmet för lärande och undervisning, det digitala nationella stödet och det undervisningsmaterial som är framtaget tillsammans med Svenska bibelsällskapet svarade väl mot motionens syfte.

Utskottet konstaterade också att utdelandet av biblar ligger på församlingarnas ansvar. Vidare konstaterar utskottet att ett utskick är en kostsam insats och att det framgår av det arbete som redovisas i betänkandet att det i dag finns ett framarbetat stöd för bibelundervisning. Utskottet föreslog avslag på motionen, vilket även blev kyrkomötets beslut.

Bibeln i digital form

Bibeln finns idag tillgänglig i digital form på Svenska bibelsällskapets hemsida. På Svenska kyrkans hemsida under ämnet Kristen tro/Grunden i kristen tro finns ett antal artiklar om bibeln: Bibeln, Gamla testamentet, Nya testamentet, Tolka och använda Bibeln, Feministisk bibeltolkning, Planera din bibelläsning, Kända bibelord och Dagens bibelord.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:18.

Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2024:18 uppdra till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt uppmärksamma 500-årsjubileet av den första svenska översättningen av Nya testamentet.

Utskottet välkomnar motionen och delar motionärernas intention att uppmärksamma att 500 år har gått sedan den första svenska genomgripande översättningen av Nya testamentet utkom. Detta har varit avgörande för Svenska kyrkan och hela det svenska samhället. Luthersk bibelsyn och lutherskt bibelbruk är värda att uppmärksamma. Bibelbruket har genom tiderna bidragit till en ökad läskunnighet och läsglädje. Dessutom har det svenska språket utvecklats mycket tack vare bibelöversättningar. Det är viktigt att som del av jubileet sprida Bibelns berättelser så att de känns relevanta i människors liv. Dock är det inte säkert att det bästa sättet att göra det i vår tid är

genom att distribuera böcker till en stor del av befolkningen på det sätt som motionärerna föreslår. Det kan göras med andra medier och andra medel.

En aspekt av en luthersk bibelsyn är att alla har både ansvar och möjlighet att tolka texterna. Kyrkan bör ta ansvar för att sprida kunskap om de tolkningsmöjligheter som finns, bland annat genom de sätt bibelvetenskapen bidrar till olika tolkningar. Det är också lämpligt om uppmärksammandet sker i samarbete med Svenska bibelsällskapet.

Mot bakgrund av dessa överväganden föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motionen, men att med anledning av motion 2024:18 uppdra till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt uppmärksamma 500-årsjubileet av den första svenska översättningen av Nya testamentet.

Uppsala den 3 oktober 2024

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Dag Tuvelius, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Manilla Nordanstig, Torvald Johansson, Agne Arnesson, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Elise Solberg och Helén Lindbäck.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Brigitta Nilsson, Sofija Lazic Pedersen, Mattias Lundberg, Knapp Anna Eriksson, Annsofi Aurell, Anne Sörman, Åsa Öckerman och Kristina Hyse.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2024:5

Franciskusjubileum 2026

Sammanfattning

I det här betänkandet behandlas motion 2024:44. Motionen handlar om att Svenska kyrkan ska uppmärksamma den helige Franciskus och sälla sig till det jubileum som sker runt om i den världsvida kyrkan, bland annat genom att sprida kunskap och uppmuntra till lokala firanden av den helige Franciskus samt att verka för att jubileumsåret 2026 blir en fördjupning av kyrkans miljöengagemang.

Gudstjänstutskottet anser att intentionen i motionen är god. Dock bör inte ett nationellt firande initieras av kyrkomötet. Jubileet kan i stället uppmärksammas i de stift och församlingar där det är relevant. I den mån Franciskusjubileet kommer att firas i andra delar av den världsvida kyrkan kan förhoppningsvis ekumeniska firanden ske, där även Svenska kyrkan deltar. Utskottet föreslår att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:44.

Motionens förslag

Motion 2024: 44 av Johan Linnman och Peter Weiderud

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

- uppmärksamma Franciskusjubileet 2026 och sprida information om franciskanernas betydelse i det offentliga rummet under medeltiden,
- uppmuntra till lokala firanden av den heliga Franciskus samt att samordna spridning av information om de firanden av jubileet som kan komma att ske lokalt på många olika håll i Sverige, så att samordningsvinster kan ske,
- med inspiration av den heliga Franciskus av Assisi låta jubileumsåret 2026 lyfta fram hur Franciskus liv kan inspirera kyrkan och enskilda kristna i vår tid, inte minst genom att våga ta plats i det offentliga rummet,
- i Franciskus anda ta djupa ekumeniska steg 2026, så att vi tydligt visar att fred och samförstånd är vägen framåt i mötet med människor i andra samfund och religioner,
- verka för att jubileumsåret 2026 blir en fördjupning av kyrkans miljöengagemang.

Bakgrund

Franciskusjubileet 2026 hålls på flera ställen i världen. Det större firandet anordnas av den franciskanska ordernsfamiljen, som samlar världens olika franciskanerordnar, det vill säga både nunnor, munkar samt tredjeordnar. Detta jubileum pågår redan, med

början 2023 och kröns 2026. Övriga kyrkor specificerar inte i dagsläget huruvida de ska anordna något särskilt 2026, dock uppmärksammas Franciskusdagen 4 oktober av flera kyrkor, såsom Svenska kyrkan och Anglikanska kyrkan utöver Romersk-katolska kyrkan.

Franciskus i Sverige

Franciskus har en särskild plats bland helgonen även i Sverige. Bland de som vill värna kontinuiteten bakåt, där Svenska kyrkan även har en historia innan Reformationen, intar Franciskus en särskild plats eftersom han verkade under 1200-talet. Bildandet av franciskanerordnar var utbredd i hela Europa under medeltiden, så även i Sverige. Även om Martin Luther verkade för att helgonkulten skulle försvinna var han samtidigt mån om folkfromheten, där helgonen och deras firande intog en viktig plats i människors liv. Detta värdesattes även av en av Sveriges reformatorer Olaus Petri, vilket märks i de av hans skrifter som talar om vilka dagar som ska uppmärksammas inom kyrkan. Även om många av helgondagarna har utmönstrats, så firas Franciskus igen (den 4:e oktober).

Franciskus plats i Sverige och Svenska kyrkan märks på flera olika sätt, bland annat genom psalm 23 i den svenska psalmboken, i kyrkokonsten i Franciskuscoret i Arboga kyrka, Franciskuskapellet i Varvs församling i Skara stift (som uppfördes 1972) eller genom *Mysteriet Frans och Klara*, en musikal om Franciskus och Klara av Assisi som uppfördes den 4:e oktober i Uppsala domkyrka 2012. Allra tydligast märks det genom de många resor som sker till Assisi, bland annat av olika pilgrimsgrupper och konfirmandgrupper, samt de studiecirklar, föreläsningar och samtal som föregår dessa resor som ofta handlar om Franciskus.

Jubelfester i Svenska kyrkan

Att uppmärksamma och fira olika typer av jubileer och jubelfester är en del av Svenska kyrkans historia in i vår tid. Bland annat har minnet av 1593 års Uppsala möte firats vid varje hundraårsdag och 1993 krönte denna jubelfest ett tioårigt bekännelsearbete, som står beskrivet bland annat i centralstyrelsens skrift, CsSkr 1992:2, s. 4. Jubelfester för att högtidlighålla Reformationen har även det skett sedan 1600-talet, varje århundrade, med stora firanden som involverat inte bara kyrkan utan även kungligheter och politiker, nu senast genom det stora firandet under Reformationsåret 2017. Firandet kännetecknades bland annat av tydliga ekumeniska perspektiv, kanske synligast genom den högtid som ägde rum i Lunds domkyrka 2016 med dåvarande ärkebiskop Antje Jackelén och påven Franciskus. Detta firande skedde i hela Svenska kyrkan och mycket samordnades på nationell nivå, men lokala initiativ fanns också.

Heliga Birgitta är kanske det helgon som har firats och fortfarande firas mest i Sverige. 700-årsjubileet 2003 var en statlig angelägenhet och kännetecknades även det av ekumeniska perspektiv. Samarbeten mellan Svenska kyrkan och Stockholms katolska stift präglar Birgittajubileer, något som även märktes under Birgittajubileet i Vadstena 2023, som framför allt var en lokal angelägenhet.

Kyrkomötet har uppmärksammat dessa jubelfester och i vissa fall varit initiativtagare. I närtid kan sägas just reformationsåret som behandlats vid ett flertal tillfällen i kyrkomötet (se t.ex. Kl 2011:8, Firande av reformationen). Det ekumeniska året 2025 firas till följd av motion i kyrkomötet, där bland annat både Stockholmsmötet 1925 motionerades om i kyrkomötet, (Eu 2017:3 beslutat att bifalla motion 2017:22) samt att till det firandet även knyta uppmärksammandet av konciliet i Nicaea 325 (KsSkr 2019:3, E 2019:3 där motion 2019:31 behandlas, jfr. Eu 2017:3 Ekumeniskt möte

1925 och 2025, KS 2018-0091). Kyrkans 2000-årsjubileum har motionerats om vid ett flertal tillfällen (bland annat KI 2008:18 och KI 2011:2).

G 2024:5

Franciskus och klimatet

Klimatet och miljön uppmärksammas genom ett ekumeniskt internationellt initiativ som kallas Skapelsetid, där kyrkor och samfund över hela världen visar hur viktigt det är att i gudstjänsten lyfta frågor som rör vårt förhållande till skapelsen. Skapelsetid pågår från första september till fjärde oktober och avslutas alltså på Franciskusdagen, som också kallas djurens, miljöns och naturens skyddshelgon. I vissa församlingar firas gudstjänster där djur är välkomna på Franciskusdagen av samma anledning.

Franciskus har inte använts i stor utsträckning i de skrifter som handlar om klimatet författade av företrädare från Svenska kyrkan, istället används olika bibelställen som främsta dialogpartner, vilket märks i biskop Andreas Holmbergs herdabrev *Gud såg att det var gott* och *Ett biskopsbrev om klimatet*. Detta kan jämföras med den påvliga encyklikan *Laudato Si* (som det refereras till i biskopsbrevet), där själva titeln är hämtat från Franciskus, den bön som också finns i psalm 23 i psalmboken.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:44.
--

Gudstjänstutskottet anser att intentionen i motionen är god. Utskottet delar motionärernas inställning att den helige Franciskus har haft en stor betydelse i kyrkans historia och ännu är en viktig inspirationskälla för många, inte minst vad gäller människans relation till den övriga skapelsen.

Dock bör inte ett nationellt firande initieras av kyrkomötet. Jubileet kan i stället uppmärksammas i de stift och församlingar där det är relevant, till exempel i församlingar där pilgrimsresor till Assisi sker eller där den helige Franciskus på andra sätt har en betydande roll. I den mån Franciskusjubileet kommer att firas i andra delar av den världsvida kyrkan, framför allt den romersk-katolska kyrkan, kan förhoppningsvis ekumeniska firanden ske där även Svenska kyrkan deltar.

Utskottet föreslår att motionen avslås.

Uppsala den 3 oktober 2024

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Manilla Nordanstig, Torvald Johansson, Agne Arnesson, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Elise Solberg och Helén Lindbäck.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Brigitta Nilsson, Sofija Lazic Pedersen, Mattias Lundberg, Knapp Anna Eriksson, Annsofi Aurell, Anne Sörman, Kristina Hyse och Åsa Öckerman.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2024:6

Om kyrkohandbok och kyrkoordning

Sammanfattning

I kyrkostyrelsens skrivelse 2024:4, om ändringar i kyrkoordningen står i det femte avsnittet om övriga ändringar. I denna del föreslås – mot bakgrund av ett uppdrag som givits av kyrkomötet 2023 – att formuleringen ”hela Guds folk” i första avsnittet i inledningen till kyrkoordningens sjunde avdelning ersätts med ”hela kristenheten”.

Vid kyrkomötet 2023 beslutades att anta Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II. Läronämnden ansåg att det behövs en annan formulering i inledningen än ”hela Guds folk”, exempelvis ”hela kristenheten”. Gudstjänstutskottet instämde i läronämndens argumentation och föreslog beträffande inledningen till Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II att formuleringen ”hela Guds folk” skulle ändras till ”hela kristenheten” vilket också skulle leda till en konsekvensändring i kyrkoordningens sjunde avdelning. Så har nu skett och gudstjänstutskottet bejakar förändringen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2024:4, Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt 5, Övriga ändringar

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
bilaga 1.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:4, avsnitt 5, i
Kn 2024:5y, *bilaga 2.*

Bakgrund

I kyrkostyrelsens skrivelse 2024:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m., står i det femte avsnittet om övriga ändringar. I denna del föreslås – mot bakgrund av ett uppdrag som givits av kyrkomötet 2023 – att formuleringen ”hela Guds folk” i första avsnittet i inledningen till kyrkoordningens sjunde avdelning ersätts med ”hela kristenheten”.

Vid kyrkomötet 2023 beslutades att anta Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II. Förslaget till ny kyrkohandbok lades fram av kyrkostyrelsen i skrivelsen 2023:5

Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II och bereddes vid kyrkomötet av gudstjänstutskottet i betänkandet G 2023:1. En del av diskussionen i nämnda utskott handlade om läronämndens resonemang och ändringsförslag gällande begreppet ”Guds folk” och hur nämnda begrepp relaterar till samtalsdokumentet *Guds vägar*, om Svenska kyrkans relation med de judiska gemenskaperna. Läronämnden framförde i sitt yttrande (Ln 2023:1y) bland annat att:

[Det finns] skäl att i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II nyansera kyrkoordningens formulering med avseende på bruket av begreppet ”Guds folk”. [...] Därför behövs en annan formulering i Inledningen än ”hela Guds folk”, exempelvis ”hela kristenheten” eller ”alla kristna”.

Gudstjänstutskottet instämde i läronämndens argumentation och föreslog beträffande inledningen till Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II att formuleringen ”hela Guds folk” skulle ändras till ”hela kristenheten (beslutspunkt 3 i G 2023:1). Med anledning av läronämndens yttrande föreslog utskottet även att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att formuleringen i inledningen till kyrkoordningens sjunde avdelning, ”hela Guds folk” ersätts med ”hela kristenheten” (beslutspunkt 23 i G 2023:1). Utskottets förslag bifölls av kyrkomötet. Värt att notera är att ändringen avser just formuleringen ”**hela** Guds folk” enligt motivering från läronämnden. Formuleringen Guds folk – det vill säga utan ordet ”hela” – finns på andra ställen i både handbok och kyrkoordning och ändras alltså inte eftersom gudsfolkstanken är en viktig ekumenisk och allmänkyrklig bild för den världsvida kyrkan.

Ändringen i kyrkoordningen behandlas som just en övrig ändring, vilket innebär att ändringsförslaget inte har gått ut på remiss, som är brukligt vid större förändringsförslag. Anledningen till det är att ändringsförslaget dels är ett svar på det som lyftes av flera remissinstanser när förslag till Kyrkohandbok del II skickades ut på remiss och dels för att förslaget är så bearbetat av läronämnd och kyrkomötet vid båda sessionerna under kyrkomötet 2023 samt däremellan när läronämnden sammanträdde utöver ordinarie schema för att kunna gå igenom ändringsförslagen om kyrkohandbok del II.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Vid kyrkomötet 2023 beslutades att anta Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II. Läronämnden ansåg att det behövs en annan formulering i inledningen än ”hela Guds folk”, exempelvis ”hela kristenheten”. Gudstjänstutskottet instämde i läronämndens argumentation och föreslog därför beträffande inledningen till Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II att formuleringen ”hela Guds folk” skulle ändras till ”hela kristenheten” vilket också skulle leda till en konsekvensändring i kyrkoordningens sjunde avdelning. Så har nu skett och gudstjänstutskottet bejakar förändringen.

Uppsala den 3 oktober 2024

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Manilla Nordanstig, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Ann-Charlotte Miller, Elise Solberg, Fredrik Sidenvall och Helén Lindbäck.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Brigitta Nilsson, Sofija Lazic Pedersen, Johannes Fransson, Mattias Lundberg, Knapp Anna Eriksson, Agne Arnesson, Annsofi Aurell, Anne Sörman och Kristina Hyse.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Bilaga 1

Kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötesbeslut

Förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar att inledningen till kyrkoordningens sjunde avdelning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Sjunde avdelningen: Kyrkliga uppdrag och befattningar

Inledning

Kallelsen att föra ut evangelium är given åt hela *Guds folk*. Alla i kyrkan är lemmar i en och samma kropp. Dopet är den grundläggande vigningen till tjänst i kyrkan och ger delaktighet i kyrkans gemensamma uppdrag. Förtroendevalda, frivilliga medarbetare, anställda och de som vigs till uppdrag inom kyrkans vigningstjänst ska fullgöra de speciella uppdrag som de anförtrotts i solidaritet med Svenska kyrkan och kyrkans tro, bekännelse och lära. Alla står i evangeliets tjänst och under dess auktoritet.

Kyrkans vigningstjänst eller ämbete är en tjänst i och för församlingen. Vigningen sker i församlingens gemenskap och tjänsten fullgörs i församlingen. Vigningstjänsten är ett tecken i församling och samhälle. Den visar på det som är kyrkans gemensamma uppdrag och varje döpts ansvar. Kyrkans kallelse och vigning av särskilda personer till livslång tjänst syftar till församlingens andliga uppbyggelse och ska rusta församlingen för dess uppdrag i världen. Det befriar inte andra i kyrkan från ansvar utan levandegör kyrkans gemensamma sändning på Guds kallelse.

Biskopens uppdrag är ett tecken på kyrkans kontinuitet genom tiderna, kyrkans enhet och universella gemenskap. Biskopen har tillsammans med domkapitlet ansvar för att kyrkans lära och ordning följs och ska leda och inspirera kyrkan i stiftet. Biskopen viger nya kvinnor och män till uppdragen inom kyrkans vigningstjänst och är en herde för dem liksom för församlingarna i stiftet.

Prästens uppdrag är ett tecken på att den kristna församlingen och tron får sin andliga näring när Ordet förkunnas och sakramenten delas ut. Som Verbi Divini Minister (det gudomliga ordets tjänare) ska prästen i trohet mot sitt uppdrag förkunna evangeliet rent och klart, genom dopet föra nya människor till kyrkans gemenskap, leda firandet av den heliga måltiden och förmedla förlåtelse, tröst och hopp. Prästen ska uppbygga och undervisa församlingen i tron, ge själavård och utrusta för vittnesbörd och tjänst i världen. Prästen är församlingens tjänare och samtidigt en herde för församlingen.

Diakonen är genom sin gärning ett barmhärtighetens tecken i både församlingen och samhället. Diakonen har ett ansvar att göra kärlekens gärningar, särskilt mot utsatta människor. Uppgifterna varierar beroende på de lokala sociala behoven och

församlingarnas strukturer och diakonala prioriteringar. Uppdraget har en karitativ inriktning som också kan komma till uttryck exempelvis i undervisning. Varhelst det finns mänsklig nöd är det diakonens kallelse att ingripa och inspirera andra att ta ansvar.

Präster och diakoner fullgör sina uppdrag i trohet mot avgivna vigningslöften och är i detta hänseende underställda biskopen och domkapitlet.

Församlingspedagoger, kyrkomusiker och andra anställda bidrar i sina befattningar direkt eller indirekt till att församlingens grundläggande uppgift i gudstjänst, undervisning, diakoni och mission blir utförd

De förtroendevalda har av församlingen fått i uppdrag att ta ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd och dess förvaltning skött. De utövar sina uppdrag inom ramen för det mandat som tillhör det förtroendevalda organ som de ingår i.

Alla kyrkans anställda och medarbetare ska tjäna kyrkan och församlingen och i det uppdrag de fått bidra till att evangeliet blir känt, kyrkan uppbyggd och människorna tjänade.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2025.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2024:5y

Övriga ändringar

Kyrkorättsnämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt fem: Övriga ändringar.

I denna del av skrivelsen behandlas övriga ändringar. Mot bakgrund av ett uppdrag som gavs av kyrkomötet 2023, föreslår kyrkostyrelsen att formuleringen ”hela Guds folk” i första avsnittet i inledningen till kyrkoordningens sjunde avdelning ersätts med ”hela kristenheten”. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

I skrivelsen nämns ingenting om övergångsbestämmelser, men då behov av sådana inte finns när det gäller den här sortens ändringar torde det ha bedömts överflödigt att nämna det.

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget att erinra mot de i skrivelsen föreslagna ändringarna i kyrkoordningen.

Uppsala den 31 augusti 2024

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Heidi Stenberg, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Mats Törnered, Margareta Nisser-Larsson, Margareta Andersson, Mattias Benke, Sten Janson och biskop Susanne Rappmann.